

Република Србија
МИНИСТАРСТВО

ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-00747/2022-03

Датум: 06.12.2022. год.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20 и 116/22) као и члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), поступајући по захтеву носиоца пројекта ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“, Балканска 13, 11 000 Београд, Министарства заштите животне средине, Александар Дујановић, државни секретар, по решењу о овлашћењу број: 021-01-36/22-09 од 10.11.2022. године, доноси:

РЕШЕЊЕ

1. ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу Термоелектране "Никола Тесла Б", на катастарским парцелама КО Ушће, на територији градске општине Обреновац.
2. Налаже се носиоцу пројекта да, при изградњи и раду предметног пројекта, у свему испоштује мере заштите животне средине предвиђене у предметној Студији (поглавља 8 Студије) и програм праћења утицаја на животну средину (поглавље 9 Студије).
3. Налаже се носиоцу пројекта да, при изградњи и раду предметног пројекта, у свему испоштује услове и сагласности других надлежних органа и организација прибављених у складу са посебним законом.
4. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења. Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.
5. О трошковима поступка биће одлучено посебним решењем

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта, поднео је Министарству заштите животне средине, захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу Термоелектране "Никола Тесла Б", на катастарским парцелама КО Ушће, на територији градске општине Обреновац.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – Обавештење је објављено у дневном листу „КУРИР“ дана 09.04.2022. године, као и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

Презентација и јавна расправа предметне Студије је одржана 28.04.2022. године у просторијама Општинске управе Обреновац.

У току трајања јавног увида је доставио мишљење Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину (РЕРИ).

У складу са чланом 22. Закона о процени утицаја на животну средину образована је Техничка комисија Решењем број: 353-02-00747/2022-03 од 08.04.2022. год године. Чланови Техничке комисије су извршили детаљан преглед Студије и пратеће документације. На састанку који је одржан 07.06.2022. године, закључено је да предметна Студија није у потпуности урађена у складу са Законом о процени утицаја на животну средину, те да постоје одређени недостаци. Дописом овог органа од 13.06.2022. године, носиоцу пројекта су достављене примедбе/коментари и наложена је измена и допуна предметне Студије. На примедбе/коментаре су одговорили следеће:

- На примедбу да су у садржају Студије испод наведеног подпоглавља 4.15 штампарском грешком наведене мере „Пројектом затварања биће прописан начин декомисије, регенерације локације и њене даље употребе“ и „Носилац Пројекта је дужан да планиране локације доведе у задовољавајуће стање сагласно законским прописима“. Потребно је брисати ово из садржаја Студије. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 4.15. Начин декомисије, регенерације локације и даље употребе, кориговано.
- На примедбу да с обзиром да је Студија рађена на нивоу Идејног пројекта, студија треба да садржи информацију да ли је прибављено позитивно Решење ревизионе комисије на Идејни пројекат. Без позитивног мишљења ревизионе комисије не може се издати сагласност на студију о процени утицаја на животну средину. Одговорено је да је извршена допуна Студије. У списку коришћене документације и прилогу Студије, наведен је и приложен позитиван Извештај о извршеној стручној контроли Студије оправданости и Идејног пројекта бр.351-02-00327/2022-07 од 11.05.2022.године, односно Одлука Ревизионе комисије за стручну контролу Техничке документације о прихваташу исте, издату од Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.
- На примедбу да је при навођењу законских прописа потребно следеће:

- У делу Заштита животне средине треба навести Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл.гласник РС“, бр.135/04, 25/15 и 109/21) и подзаконска акта.
- У делу заштита земљишта треба навести Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл.гласник РС“, бр.102/20).
- У делу заштите од буке треба навести и Правилник о буци коју емитује опрема на отвореном простору („Сл.гласник РС“, бр.01/13).

Одговорено је да је у складу са примедбом извршена допуна законске регулативе у Студији. 4. На примедбу да се Носилац Пројекта ЈП ЕПС ТЕНТ Б налази на Списку постојећих постројења која подлежу обавези прибављања Интегрисане дозволе, па није јасно зашто у студији не постоји подatak о статусу оператора према обавезама које проистичу из Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине („Сл.гласник РС“, бр.135/04, 25/15 и 109/21), односно да ли је поднешен захтев за издавање Интегрисане дозволе и у којој је фази. Одговорено је да је у току реализација Уговора са Извођачем – Машинским факултетом из Београда, за актуелизацију захтева у циљу прибављања интегрисане дозволе којом ће бити обухваћена и локација ТЕНТ Б. С обзиром да је изменама и допунама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађења (Сл.гл.РС.бр.109/2021) рок за прибављање интегрисане дозволе померен на 31.12.2024.г. очекује се да ће интегрисана дозвола за ТЕНТ Б бити прибављена у том року. Што се тиче Пројекта пречишћавања отпадних вода на ТЕНТ Б, у зависности од статуса реализације, он ће бити обухваћен захтевом у законском року.

5. На примедбу да је на страни бр.14 у Поглављу 1.3. Очекиване користи од рада планираних постројења у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ у алинеји 5 наведено следеће: „Обезбеђује већу економску ефикасност обезбеђује већу економску ефикасност и већу продуктивност, као резултат увођења модерне технологије управљања отпадним водама у складу са ВАТ технологијама, као и контролу и смањење укупних трошка“. Такође, у Поглављу 3.3 Главне карактеристике технологије рада постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ Планирани Пројекат представља изградњу Постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“. Приликом дефинисања процеса пречишћавања отпадних вода посебна пажња посвећена је технолошко стандардизованом, рационалном, енергетски ефикасном и економичном решењу, са минималним утрошком хемијских и биолошких средстава, до захтеваног степена пречишћавања отпадних вода у циљу очувања квалитета воде реципијента, реке Саве, све у складу са а у складу са ВАТ технологијама. Израђивач студије само на ова два места помиње ВАТ технике (технологије), али ни овде нити у било ком другом делу студије није навео BREF документ који дефинише које су то ВАТ технике за пречишћавање отпадних вода из енергетских постројења и да ли су предвиђена постројења за третман отпадних вода у ТЕНТ Б у складу са тим ВАТ техникама. Одговорено је да је у складу са примедбом допуњено Поглавље 3.3. Главне карактеристике технологије рада постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ на страни 61.

6. На примедбу да је потребно Поглавље 2. ускладити према члану 3 Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.69/05), тако да ово поглавље садржи сва подпоглавља дефинисана чланом 3 овог правилника. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 2.0. Опис локације на којој се планира извођење пројекта, кориговано и изменењено.

7. На примедбу да је у поглављу 2.5. Подаци о водотоковима и извориштима водоснабдевања, потребно навести удаљеност изворишта водоснабдевања од локације на којој се изводи пројекта. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 2.5. Подаци о водотоковима и извориштима водоснабдевања допуњено.

8. На примедбу да је потребно поглавље 3 ускладити према члану 4 Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.69/05), тако да ово поглавље садржи сва подпоглавља дефинисана чланом 4 овог правилника. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 3.0. Опис Пројекта кориговано према садржају прописаном Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.69/05). Форма примењене методологије садржи сва подпоглавља која су дефинисана Чланом 4. Правилника, и то: 3.0.Опис Пројекта 3.1.Опис припремних радова за реализацију Пројекта (опис претходних и припремних радова) 3.2.Главне карактеристике објекта постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ 3.3.Главне карактеристике технологије рада постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ 3.4. Величина и капацитет Пројекта 3.5.Приказ врсте и количине потребних сировина и потребног материјала, енергије и воде за предметне технологије 3.6. Приказ врсте и количине испуштених гасова, отпадних вода и других отпадних материја 3.7.Приказ технологије третирања, токови и биланс отпадних материја које ће настајати у постројењима за пречишћавање отпадних вода 3.8. Могуће кумулирање са ефектима других пројеката 3.9.Приказ утицаја на животну средину изабраног и других разматраних технолошких решења Напомена: На основу примењене методологије израде Студије, Обрађивач има могућност одабира форме и начина раздавања подпоглавља у оквиру главних Поглавља која су дефинисана Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05), те сходно томе, а у складу са применљеном методологијом и карактеристика Пројекта, предмета процене утицаја, издвојено је више подпоглавља која обухватају садржину прописану наведеним Правилником.

9. На примедбу да у поглављу 3.2.1. Постројење за пречишћавање зауљених отпадних вода - C1 нема података о прикупљању и довођењу зауљених и замазућених отпадних вода из помоћне котларнице на постројење за третман зауљених вода. Одговорено је да је у складу са примедбом допуњено Подпоглавље 3.3.1 Технолошки процес на C1 постројењу за пречишћавање зауљених и замазућених отпадних вода.

10. На примедбу да су у табели бр.13 наведене очекиване вредности отпадних вода на излазу из постројења за пречишћавање отпадних вода C1. Није јасно зашто није наведена вредност за параметар укупни угљоводоници C10-C40, с обзиром да се ради о пречишћавању зауљених и замазућених отпадних вода. Одговорено је да су очекиване граничне вредности пречишћених отпадних вода са C1 постројења у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово дотизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2. Граничне вредности емисије за отпадне воде и технолошке отпадне воде, Табела 1.3. граничне вредности емисије отпадних вода термоенергетских постројења која користе угља као енергетско гориво, пре мешања са осталим отпадним водама. У складу са примедбом допуњено је Поглавље 3.3.1. Технолошки процес на C1 постројењу за пречишћавање зауљених и замазућених отпадних вода. У Табели бр.14 је наведено да ће вредност параметра укупни угљоводоници C10-C40 на излазу са уздужног таложника бити испод 5 mg/l, те из тог разлога параметри за укупне угљоводонике C10-C40 нису прописани, јер се након пречишћавања исти не очекују.

11. На примедбу да је у поглављу 3.2.5. дат опис захвата на хидротехничким инсталацијама отпадних вода из објекта Хемисјке прераде воде (ХПВ), где су дефинисана два тока отпадних вода (отпадне воде од прања пешчаних филтера у ХПВ и отпадне воде од прања у ХПК) које се непречишћене испуштају у реку Саву. После овог описа, ове воде се не помињу у остатку студије, нити се зна њихов квантитет нити квалитет, нити се у 6.2 процењује њихов утицај на површинске воде. У овом опису је поменуто да се отпадне воде из ХПК пре испуштања у реку Саву мешају у заједничкој комори са расхладном водом са кондезатора, али тај ток отпадних вода пре мешања са другим токовима мора задовољити граничне вредности Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), јер чланом 5 ове Уредбе није дозвољено постизање граничне вредности емисија загађујућих материјама у отпадним водама путем разблаживања. Одговорено је да је Предметним Пројектом: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, обухваћена изградња три постројења за третман (зауљених и замазујених отпадних вода, зауљених и отпадних вода из ОДГ система), као и замена опреме у ПУТОКС-у I и ПУТОКС-у II. Такође, овим Пројектом обухваћена је и инсталација дренажног канала пешчаних филтера из ХПВ зграде, односно планирано је одвајање одводње отпадних вода из ХПВ-а од мреже атмосферске канализације и њено одвођење у неутрализациону јamu. За потребе реализације овог дела Пројекта урађена је само Техничка документација хидротехничких инсталација. Отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК, нису предмет разматрања нити су обухваћене овим Пројектом. Сходно овим појашњењем Студија је коригована. Планирани Пројекат обухвата: - цевовод за прихват отпадних вода из ХПВ постројења, ка неутрализационој јами; - повезивање атмосферске канализације са крова објекта. Дакле, предметним Пројектом није планирано пречишћавање нити разматрање ових отпадних вода, већ само реализација линијске инфраструктуре. Извршено је кориговање и појашњење у Студији и наведеним поглављима.

12. На примедбу да је у поглављу 3.3.2 Технолошки процес на С2 Постројењу за пречишћавање зауљених отпадних вода, наведено да издвојени муљ на декантер на центрифуги садржи 40-50% суве материје и испушта се у типски контејнер и камионом се одвози на санитарну депонију. Узимајући у обзир места настајања зауљених вода може се закључити да је сува материја у издвојеном муљу на декантер центрифуге пореклом из угља, па се поставља питање зашто се тај издвојени муљ не враћа на депонију угља, уместо на санитарну депонију. Одговорено је да се муљ из процеса пречишћавања отпадних вода у складу са утврђеним карактером/категоријом, могу одлагати или на санитарну депонију или предавати овлашћеном оператору који поседује дозволу за управљање отпадом/опасним отпадом, уз документ о кретању отпада/опасног отпада. Такође, у зависности од утврђеног карактера муља (посебно из третмана зауљених вода) даје се могућност Носиоцу Пројекта да исти одлаже на депонију пепела и шљаке.

13. На примедбу да је у поглављу 3.3.2. Технолошки процес на С2 Постројењу за пречишћавање зауљених отпадних вода, односно у поднаслову Аутоматска груба решетка и базен за егализацију, наведена да зауљена отпадна вода из ободног канала депоније угља пре уласка у компактни систем за пречишћавање, пролази кроз аутоматску грубу решетку на којој се уклањају крупније честице угља, гране, тканине и камен које се након тога одлажу у посебан контејнер. Међутим, није наведено како се даље поступа са издвојеним материјалом на аутоматској решетки. Одговорено је да је у складу са примедбом, у

Поглављу 3.7. Приказ технологије третирања, токови и биланс отпадних материја које ће настајати на локацијама постројења за пречишћавање отпадних вода, страна 87 Студије (након кориговања страна 92 Студије), наведен начин поступања са грубим и инертним отпадом са аутоматске грубе решетке. Детаљније је појашњено и у Подпоглављу 3.3.2.

14. На примедбу да је у поглављу 3.3.3. у поднаслову „Издвајање хлорида и тешких метала“ на страни 75 наводи да се у фази неутрализације алкалног раствора са угљен диоксидом по потреби додаје специјални адитиви за везивање токсичних метала као што су Hg^{2+} , Cd^{2+} , Pb^{2+} , $As(V)$. Овај термин специјални адатив се никде више не помиње у студији па није јасно који је то материјал. На претходној страни 74, у последњем пасусу стоји да „У хемијском реактору се подешава pH и водени раствор органо-сулфida, хемијски реагенс, који служи за таложење тешких метала“. Ако се под појмом специјални адитив мисли на органо-сулфид онда то треба јасно написати и не уводити му нови назив, јер органо-сулфид није адитив него реагенс који улази у хемијску реакцију са тешким металима. Ако мисли на нешто друго, онда онда то недвосмислено објаснити о ком материјалу се ради, јер овако само може да збуњује заинтересовану јавност. Одговорено је да је у фази неутрализације алкалног раствора са угљеним диоксидом се за издвајање хлорида и тешких метала додаје органо-суфид. Користи се појам хемијски реагенс. У складу са примедбом допуњено је Поглавље 3.3.3. страна 78 Студије.

15. На примедбу да у поглављу 3.3.4. Технолошки процес на постројењима за пречишћавање санитарних отпадних вода - ПУТОКС I и ПУТОКС II нема података о начину поступања са отпадним муљем на овим постројењима, осим што постоји податак да се део муља враћа у комору 1. Одговорено је да је у складу са примедбом, Подпоглавље 3.3.4. и Поглавље 3.7. Студије је допуњено.

16. Општи коментар на Поглавља 3.3.1., 3.3.2, 3.3.4. је да описи не садрже податке о количинама пречишћених вода и количинама издвојених муљева на сваком постројењу. Такође, за издвојени муљ на сва три постројења наведено је да ће се исти одлагати на санитарну депонију, а имајући у виду порекло тих муљева и могући садржај тешких метала, овако нешто није у складу са важећом законском регулативом која се односи на санитарне депоније. Одговорено је да су количине отпадног муља дате у Поглављу 3.7. Приказ технологије третирања, токови и биланс отпадних материја које ће настајати на локацијама постројења за пречишћавање отпадних вода (Студија, на страни 87.) У складу са примедбом, извршена је допуна Подпоглавља 3.3.1. (Студија, на страни 70), Подпоглавља 3.3.2. (Студија, на страни 75), Подпоглавља 3.3.4. (Студија, на страни 79) и Поглавља 3.7. (Студија, на страни 94.) са приказом количина муља, отпадног уља и мазута за сва три постројења. Извршена је допуна Поглавља 3.4. Величина и капацитет, односно приказана је количина планираних пречишћених отпадних вода. Мера заптите бр.4 из Поглавља 8.0. Наложена обавеза Носиоцу Пројекта да у складу са Чланом 23 Закона о управљању отпадом („Сл.гласник РС“ бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 (др.закон)), преко овлашћене (акредитоване) организације/лабораторије изврши карактеризацију отпадног муља који настаје у редовном раду свих постројења; управљање отпадним муљем, за који је карактеризацијом утврђено да има својство опасних материја, вршити преко овлашћеног оператора који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз документ о кретању опасног отпада.

17. На примедбу да поглавље 3.4 Величина и капацитет Пројекта није предвиђено Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.69/05), а и подаци неведени у овом поглављу немају никакву везу са капацитетом

Пројекта, јер капацитет пројекта су капацитети појединачних постројења за третман отпадних вода. Податке наведене у овом поглављу о укупној BRGP постојећих објеката , постојећа заузетост парцела, укупна бруто изграђена површина и др., треба пренети у поглавље 2.1., а ово поглавље брисати. Одговорено је да је у складу са примедбом извршена корекција Подпоглавља 3.4. Величина и капацитет Пројекта Студије. Основни методолошки приступ и садржај Студије, дефинисан је Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) и Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 69/05) и сходно законским прописима није прописано Подпоглавље 3.4. Величина и капацитет Пројекта. На основу примењене методологије изrade Студије, Обрађивач има могућност одабира форме и начина раздавања подпоглавља у оквиру главних поглавља дефинисаних Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 69/05), те сходно томе, а у складу са примењеном методологијом и карактеристика Пројекта, предмета процене утицаја на животну средину, издвојено је Подпоглавље 3.4. Величина и капацитет Пројекта.

18. На примедбу да су у поглављу 3.5. наведене информације како се врши напајање предметних постројења електричном енергијом, а недостају подаци о потрошњи електричне енергије на тим постројењима. Потребно је у овом поглављу дати листу свих потрошача. Одговорено је да је у складу са наведеном примедбом, Поглавље 3.5. Студије допуњено.

19. На примедбу да у табели бр.22 недостају подаци о потрошњи креча, органо сулфида и угљен диоксида. Такође у овој табели није јасно шта представља колона „проток m^3/h “ односно није јасно да ли се овај проток односи на проток отпадне воде или проток хемикалија. Ако је проток хемикалија ове вредности треба исправити јер су ЈАКО ВИСОКЕ. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 3.5. Приказ врсте и количине потребних сировина и потребног материјала, енергије и воде за предметне технологије, допуњено, Табела бр.23.

20. На примедбу да у поглављу 3.6.2. први пасус, последња реченица стоји: Рад планираног постројења ће утицати на значајно смањење концентрације хемијског и осталог загађења из непречишћених и делимично пречишћених отпадних вода. На чему је заснована ова тврдња ако се пречишћене воде користе за хидромешавину пепела која се транспортује на депонију пепела, на коју се одлаже и издвојени муљ у коме се налазе све загађујуће материје које су уклоњене из пречишћене воде. Одговорено је да се муљ из процеса пречишћавања отпадних вода не одлаже на депонију пепела, већ ће се, у складу са утврђеним карактером/категоријом, одлагати или на санитарну депонију или предавати овлашћеном оператору који поседује дозволу за управљање отпадом/опасним отпадом, уз документ о кретању отпада/опасног отпада. Такође, у зависности од утврђеног карактера муља (посебно из третмана зауљених вода) даје се могућност Носиоцу Пројекта да исти одлаже на депонију пепела и шљаке. Обавеза Носиоца Пројекта је, да преко овлашћене/акредитоване организације/лабораторије, изврши карактеризацију муља који настаје из процеса пречишћавања отпадних вода. Управљање отпадним муљем, за који је карактеризацијом утврђено да има својство опасних материја, врши се преко овлашћеног оператора који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз документ о кретању опасног отпада.

21. На примедбу да у поглављу 3.6.2. други пасус, алинеја 1 стоји: Генерисање отпадних вода јавља се у свим фазама Пројекта. У оквиру планираних постројења за пречишћавање

отпадних вода, у току редовних активности доћи ће до генерисања следећих категорија отпадних вода:

- отпадне воде које ће се пречишћавати на постројењима су отпадне воде индустријске (технолошке) и санитарне воде које настају радом и одржавањем енергетског комплекса ТЕ „Никола Тесла Б“; третман отпадних вода детаљно је описан у Поглављу 3.3. Главне карактеристике технологије рада постројења за пречишћавање отпадних вода;

Ова констатација није тачна, ове отпадне воде не настају на предметном пројекту, него се отпадне воде на предметном пројекту пречишћавају. Потребно је брисати ову алинеју. Одговорено је да је у складу са примедбом извршена корекција Поглавља 3.6.2. Генерисање отпадних вода.

22. На примедбу да у свим деловима поглавља 3, где је описан реципијен пречишћених вода из постројења С1, С2 и С3, констатовано је да је то багер станица блокова Б1 И Б2, а за потребе хидрауличког транспорта пепела на депонију. Колико је познато на ТЕНТ Б је у функцији угушћени транспорт пепела и шљаке са водом 1:1, а не само пепела, па у складу са стварним стањем на ТЕНТ Б треба кориговати Студију у свим деловима где се помиње коришћење пречишћених отпадних вода. Одговорено је да је у складу са примедбом извршена корекција Студије.

23. На примедбу да је потребно ово поглавље ускладити према члану 6 Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.69/05), тако да ово поглавље садржи сва подпоглавља дефинисана чланом 6 наведеног правилника. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 5.0. Приказ стања животне средине на локацији и ближој околини (микро и макро локација) кориговано.

24. На примедбу да је у поглављу 5.3.1. Стање земљишта, наведено да је у периоду 11.02.2020. и 12.02.2020. вршено узорковање земљишта са 26 мерних места. Код оцене резултата на више места поменуто је да резултати прекорачују граничне вредности Уредбе о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Сл.гласник РС“ бр. 88/10). Скреће се пажња обрађивачу студије да је ова Уредба престала да важији 2019.године. Потребно је извршити корекције у свим деловима Студије где се обрађивач позива на ову уредбу. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 5.3.1. Стање земљишта, кориговано.

25. На примедбу да су у поглављу 5.3.2.2. приказани резултати испитивања површинских и подземних вода, али није наведена регулатива која прописује граничне вредности испитиваних параметара површинских и подземних вода. Одговорено је да је у складу са примедбом извршена допуна Поглавља 5.3.2.2. Студије, страна 109.

26. На примедбу да у поглављу 6.2.2. нема података о процени утицаја на површинске воде испуштања отпадних вода од прања пешчаних филтера из ХПВ и отпадних вода од прања у ХПК, које се испуштају без пречишћавања. Одговорено је да је пројектом: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу Термоелектране „Никола Тесла Б“, који је предмет Студије о процени утицаја на животну средину, обухваћена изградња три постројења за третман отпадних вода које се генеришу у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ (зауљених и замазућених отпадних вода, зауљених и отпадних вода из ОДГ система), као и замена опреме на ПУТОКС-у I и ПУТОКС-у II. Такође, овим Пројектом је обухваћена инсталација дренажног канала пешчаних филтера из ХПВ зграде и планирано је одвајање одводње отпадних вода из ХПВ-а од мреже атмосферске канализације и њено одвођење у неутрализациону јаму. За потребе реализације овог дела Пројекта урађена је Техничка

документација хидротехничких инсталација. Отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК, нису предмет разматрања нити су обухваћене овим Пројектом. Сходно томе, овим појашњењем Студија је коригована. Планирани Пројекат обухвата: - цевовод за прихват отпадних вода из ХПВ постројења, ка неутрализациој јами; - повезивање атмосферске канализације са крова објекта. Дакле, предметним Пројектом није планирано пречишћавање нити разматрање ових отпадних вода, већ само реализација линијске инфраструктуре. Извршено је кориговање и појашњење кроз Студију и наведена Поглавља.

27. На примедбу да у поглављу 6.3.1. поднаслов Политика одговора на измене климатске услове, нема додирних тачака са предметом овог пројекта. Одговорено је да је у складу са примедбом, Подпоглавље 6.3.1. Политика одговора на измене климатске услове, кориговано.

28. На примедбу да је потребно поглавље 7. у потпуности изменити и то у складу са уводним пасусом поглавља 7, где обрађивач студије тачно наводи шта је удес. После те констатације, писати о цурењу горива из возила на локацији или пожар на објектима за пречишћавање отпадних вода где нема запаљивих материја, као удесним ситуацијама је безпредметно. Препоручује се обрађивачу студије да процену утицаја на животну средину у случају удеса за предметна постројења уради у складу са врстама и количинама опасних материја које се користе на постројењу и то у складу са регулативим која уређује област удеса. С обзиром да се предметни пројекат реализује на локацији ТЕНТ Б које припада севесо постројењима или комплексима и која има израђене и од надлежног министарства прихваћене севесо документе (Извештај о безбедности и План заштите од удеса), потребно је то у студији констатовати и утврдити како ће и у којој мери реализација предметног пројекта имати утицај на обавезе ТЕНТ Б као севесо оператора. У складу са изнетим потребно је преуреđити ово поглавље и држати се садржаја овог поглавља који је дефинисан чланом 8 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.69/05). Одговорено је да СЕВЕСО документи (Извештај о безбедности и План заштите од удеса) представљају обавезан документ за енергетски комплекс ТЕ „Никола Тесла Б“. Предмет: Изградња постројења за третман отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ не представља СЕВЕСО постројење, те на основу Техничке документације, дефинисане су и могуће удесне ситуације. Предмет Студије о процени утицаја је реализација постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ и процена ризика од акцидентних ситуација на локацијима постројења за пречишћавање отпадних вода. Процена ризика од акцидената је сагледана на основу карактеристика опасних материја на локацијама планираних постројења за пречишћавања отпадних вода. Акцидентне ситуације које могу настати на локацији планираног Пројекта – Постројења за пречишћавање отпадних вода, а могу се предвидети су: • процуривање нафтних деривата из моторних возила на локацији у току извођења радова на реализацији Пројекта и током редовног рада постројења, што представља удес мале вероватноће; • квар на постројењу за пречишћавање отпадних вода и престанак рада постројења, што представља могући удес; • просипање или процуривање хемикалија које се складиште у просторијама за хемикалије; • пожар, удес мале вероватноће према категорији објекта. Узрок и последице пожара у редовном раду постројења за пречишћавање отпадних вода су детаљно описане у Поглављу 7.2.4. Могућност појаве пожара све у складу са Техничком документацијом, односно Елаборатом заштите од пожара, Пројектом система дојаве пожара. Детаљно су описане хемикалије које

се користе за процес пречишћавања отпадних вода као и удес у случају цурења и просипања истих.

29. На примедбу да је у поглављу 8.1. потребно прописати мере које Носилац пројекта мора да спроводи по питању измена које су настале реализацијом предметног пројекта, а то су ажурирање водне дозволе, плана управљања отпадом, по потреби и севесо докумената, као и прибављање Интегрисане дозволе. Одговорено је да је у складу са примедбом, поглавље 8.1. Мере које су предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење допуњено, прописане су Мере бр.1,2 и 3.

30. На примедбу да у поглављу 8.2 „Мере које ће се предузети у случају удеса“ треба кориговати у складу са изменом поглавља 7. Одговорено је да се процена опасности од хемијског удеса, планирање мера припреме за могући удес и мера за отклањање последица удеса, врши када су опасне материје које могу изазвати удес присутне у количинама једнаким или већим од наведених у складу са Правилником о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења односно комплекса („Сл. гласник РС“, бр. 41/10, 51/15 и 50/18).

31. На примедбу да је потребно поглавље 9 ускладити са чланом 10. Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.69/05), тако да ово поглавље садржи сва подпоглавља дефинисана чланом 10. наведеног правилника. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 9.0. Програм праћења утицаја на животну средину Пројекта кориговано. Обрађивач има могућност одабира форме и начина дефинисања подпоглавља у оквиру главних поглавља дефинисаним наведеним Правилником, те сходно томе, у складу са применетом методологијом и карактеристикама Пројекта, предмета процене утицаја на животну средину је дефинисано Поглавље 9.0. које је у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05), а према предмету процене утицаја, односно Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“.

32. На примедбу да у поглављу 9, у уводном делу обрађивач студије наводи да Носилац пројекта спроводи редован мониторинг, где не наводи мониторинг површинских вода, а тај исти мониторинг је описан у поглављу 5 и зна се да ТЕНТ Б врши мониторинг површинских вода, реке Саве и Вукићевице. Такође у том делу наводи да је у циљу редовног рада постројења за пречишћавање отпадних вода Носилац Пројекта у обавези да прати мониторинг отпада и отпадних материја. Није јасно шта значи мониторинг отпада и којом регулативом је дефинисан. Према важећој регулативи РС отпадом се управља према Закону о управљању отпадом и подзаконским актима овог закона. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 9.0. Програм праћења утицаја на животну средину Пројекта кориговано.

33. На примедбу да је у уводном делу поглавља 9.1, као и у поглављу 9.1.1. наведено да је квалитет пречишћених отпадних вода (зауљене, зауљене, отпадне воде из ОДГ и санитарне отпадне воде) мора да задовољи услове прописане: – Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр.67/11, 48/12 и 1/16); – Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковома за њихово достизање („Сл. гласник РС“,бр.50/12); – Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске и подземне воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр.24/14). У поглављу 9.1.1 као и у целом техничком опису у поглављу 3 наведено је да се зауљене, зауљене и отпадне воде из ОДГ које се пречисте, не

испуштају се у површински реципијент, него у багер станицу блокова Б1 и Б2 и даље се користи за хидраулички транспорт пепела ка депонији, па није јасно зашто ове пречишћене воде морају испунити граничне вредности за отпадне воде које се испуштају у површински реципијент реку Саву. Одговорено је да су у Подпоглављу 9.2.1.3. Праћење квалитета технолошких отпадних вода, дати параметри и граничне вредности за емисије отпадних вода термоенергетских постројења која користе угља као енергетско гориво, пре мешања са осталим отпадним водама, у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр.67/11, 48/12 и 1/16). У Подпоглављу 9.2.1.1. Праћење квалитета санитарних отпадних вода и Подпоглављу 9.2.1.2. Праћење квалитета потенцијално зауљених атмосферских отпадних вода, дати су параметри и граничне вредности емисије на месту испуштања у површинске воде које се, након пречишћавања одводе у реципијент, реку Саву. Напомена: Поглавља су измене у складу са одговорима на примедбе.

34. На примедбу да у мониторингу отпадних вода никада није поменут мониторинг токова отпадних вода од прања пешчаних филтера из ХПВ и отпадних вода од прања у ХПК које се испуштају у реку Саву, како је то описано у поглављу 3.2.5. Опис захтева на хидротехничким инсталацијама отпадних вода из објекта Хемијске прераде воде (ХПВ). Одговорено је да је предметним Пројектом обухваћена изградња три постројења за третман (зауљених и замазујених отпадних вода, заугљених и отпадних вода из ОДГ система), као и замена опреме на ПУТОКС-у I и II. Такође, овим Пројектом је обухваћена је и инсталација дренажног канала пешчаних филтера из ХПВ зграде. У оквиру овог Пројекта планирано је одвајање одводње отпадних вода из ХПВ-а од мреже атмосферске канализације и њено одвођење у неутрализациону јamu. За потребе реализације овог дела Пројекта урађена је само Техничка документација хидротехничких инсталација. Отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК нису предмет разматрања нити су обухваћене овим Пројектом. Сходно овим појашњењем Студија је коригована.

35. На примедбу да је потребно назив поглавља 9.3 променити у Управљање отпадом и отпадним материјама на локацијама постројења. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 9.3. Контрола система управљања отпадом и отпадних материја на локацијама постројења (након измене), у Студији је сада означено као Подпоглавље 9.2.3. Контрола система управљања отпадом и отпадних материја на локацијама постројења.

36. На примедбу да се у поглављу 3. Опис пројекта, наводи списак различитих о. в. Које ће се засебно прикупљати и потом третирати. Ту се не наводе о.в. од ХПВ. Затим се у тексту, 3.2.5. појављује поднаслов о отпадним водама из ХПВ. Ништа није речено о количинама и квалитету ових вода. Касније се ове о.в. више не помињу. Објаснити. Обрађивача студије је у ОБРАЗЛОЖЕЊУ навео да је за отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПК: Предметним Пројектом је обухваћена изградња три постројења за третман (зауљених и замазујених отпадних вода, заугљених и отпадних вода из ОДГ система), као и замена опреме на ПУТОКСУ I и II. Такође, овим Пројектом је и обухваћена инсталација дренажног канала пешчаних филтера из ХПВ зграде, у оквиру овог пројекта планирано је одвајање одводње отпадних вода из ХПВ-а од мреже атмосферске канализације и њено одвођење у неутрализациону јamu. За потребе реализације овог дела Пројекта урађена је само Техничка документација хидротехничких инсталација. Отпадне воде воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК нису предмет разматрања нити су обухваћене овим Пројектом. Сходно овим појашњењем Студија је коригована.

37. На примедбу да у поглављу 3.3.1. Технолошки процес на С1,...зауљене и замазућене о.в. Није јасно које су то отпадне воде из трансформатора. Ако те о.в. имају везе са трансформаторским уљима, онда је поред наведених параметара t, pH, TDS, TSS, Total Hydrocarbons, Phenols, неопходно додати и параметре карактеристичне за трансформатор, на пример PCB „зауљене атмосферске воде на паркинзима и другим површинама на којима се паркирају возила и где постоји могућност контаминације уљима, а који се уливају у Саву преко колектора I и II“. Зашто није приказан (измерен и/или пројектован) квалитет ових о.в. Подсећамо да се колектори из ТЕНТа изливају узводно од водозахвата Бгд водовода. У Правилнику о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС“, бр.31/82), наводе се опасне материје које се не смеју директно, или индиректно уносити у воде (на пример за I и II класу водотока, максималне дозвољене концентрације за As је 0,05m/l). Одговорено је да блокови у ТЕ „Никола Тесла Б“ имају по један уљни трансформатор за подизање напона на напон преносне мреже (400kV). Отпадне воде из трансформатора су воде које се у случају хаварије/цурења сакупљају у сабирној јами у зони трансформатора, а затим се аутоцистерном препумпају на постројење С1. Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2. Граничне вредности емисије за отпадне воде и технолошке отпадне воде су стриктно прописани параметри за отпадне воде које се контролишу и прате. Квалитет воде у области трансформатора је дефинисан у тендери. У Табели бр.9 дати су резултати испитивања отпадних вода из трансформатора, те сходно томе није идентификован PCB. Табела бр.9: Квалитет отпадних вода из трансформатора Параметар Средња вредност температура °C 19,2 pH 6,9 TDS - укупне растворене минералне материје (mg/l) 0,5 TSS - укупне суспендоване материје (mg/l) 149 Укупни угљоводоници (C10-C40), mg/l 320 Феноли (mg/l) 14,8

38. На примедбу да се у табели 13. дају „Очекиване вредности отпадних вода на излазу из постројења“, МДК вредности на испусту у реципијент. Да ли су вредности МДК, интерне (ТЕНТ-ове), пројектантске, или неког другог документа? Када се ове воде користе за влажење сувих површина депоније пепела, у условима јаког ветра, водени спреј се разноси и по пољопривредним површинама у околини. Одговорено је да је на основу карактеристика процеса пречишћавања отпадних вода (Техничка документација), пројектовано да квалитет пречишћених отпадних вода буде у складу са граничним вредностима прописаних Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16).

39. На примедбу да на страни 75. у наслову стоји: „Издвајање хлорида и тешких метала“, али се хлориди не издвајају, исправити. Одговорено је да је у складу са примедбом, (страна 77.Студије), Подпоглавље „Издвајање хлорида и тешких метала“ кориговано и допуњено.

40. На примедбу да у поглављу 3.2.3. Постројење С3, за третман ОДГ. Овде ће се користити систем за водоснабдевање пијаћом водом, а на С1 и С2, вода није за пиће? Треба усагласити, или појаснити. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 3.2.3. Студије, пасус водоснабдевање и техничка вода, страна бр.55, кориговано.

41. На примедбу да у поглављу 3.2.3.1. Овде се помиње „објекат за прераду кречњака за ОДГ“, да би се у 3.3.3. описивала суспензија кречњака у води. У наставку „ издавајање сулфата и магнезијума из отпадних вода ОДГ“, помиње се суспензија раствора креча. Није јасно да ли се за третман о.в. из ОДГ, користи суспензија кречњака (CaCO₃) и/ или креча (Ca(OH)₂). Одговорено је да је допуњено изменјено поглавље 3.3.3. и кориговано је поглавље 3.2.3.1. Студије.

42. На примедбу да у поглављу 3.3.1. Технолошки процес на С1. Опис процеса пречишћавања зауљених и замуђених о.в. је срце целог пројекта, па и студије утицаја, у том смислу, сматрам да је овом опису потребно посветити више пажње, како се не би појавиле следеће нејасне реченице: „наставља се процес чишћења третмана воде на пешчаним филтерима“, „Главни задатак филтера је издвајање и уклањање тешких честица“ (ово се понавља и касније у С2), „Отпадне воде код процеса испирања воде“, Пешчани филтери, стоји: „Са филтрацијом се уклањају сви евентуални трагови арсена, гвожђа (II), магнезијума и никла“, да ли магнезијум? Технолошки процес на С2, после констатације да у отпадној води може бити опасних материја, минералних уља, као и тешких метала, које све заједно, највећим делом иду у муљ, како је онда могућа констатација „Добијена погача са декантера има око 40-55% суве супстанце и испразни се у типски контејнер, који се са камионом одвози на санитарну депонију“. Санитарна депонија не сме да прихвата опасан отпад. Одговорено је да је у складу са примедбом, извршена измена и допуна Подпоглавља 3.3.2. Студије. Улога пешчаних филтера је издвајање и уклањање чврстих честица и органских загађења.

43. На примедбу да у поглављу 3.3.3. Технолошки третман на С3. Ово поглавље треба мало систематизовати, како се на пример не би појавила два наслова са, такорећи истим садржајем, „Издвајање хлорида и тешких метала“, „Неутрализација воде са CO₂ и уклањање тешких метала“. Одговорено је у поглављу 3.3.3. Технолошки третман на С3 постројењу, да су ово два различита третмана отпадних вода.

44. На примедбу да у поглављу 3.3.4. Технолошки процес на ПУТОКС 1 и ПУТОКС 2. Описом фаза процеса, није предвиђена дезинфекција пречишћене воде, зашто (вода се испушта у канал, или директно у Саву). Одговорено је да је у складу са примедбом извршена корекција Подпоглавља 3.3.4. (страна 80 Студије), односно након третмана, пречишћене отпадне воде се упуштају у постојећи цевовод испред постојећог мерача протока. Реципијент пречишћене воде је дренажни канал који се простире око комплекса Термоелектране до реке Саве. Техничком документацијом (Пројекат технологије) је планиран биолошки третман, где микроорганизми у активном муљу, врше разградњу органске материје присутне у отпадној води (SBR технологија). Технологијом пречишћавања није предвиђена дезинфекција пречишћене воде.

45. На примедбу да у поглављу 5.3.1. Стане земљишта, на страни 95 па до 101, имамо коментар резултата анализе земљишта на разним тачкама у околини депоније пепела. Коментар се састоји од једноличног понављања (копи-пејст) потпуно истог текста и тако за 30-40 узорака. Позив на уредбу у програму системског праћења квалитета земљишта,...(„Сл.гласник РС“, бр.88/10). У овом документу, дају се граничне вредности и ремедијационе вредности. Зашто се као меродавне, за оцену утицаја депоније на околину, узимају ремедијационе. Да ли је могуће да у нашој студији утицаја гледамо само ремедијационе вредности. Да ли ће власници околних пољопривредних површина, бити задовољни (срећни) што им је њива загађена, али те вредности, ето, не прелазе ремедијационе? Исто важи и за другу наведену Уредбу. Зар овде није требало све приказати табеларно? Напомиње се да су у неколико случајева концентрације тешких метала (живи, никл, кадмијум,...) прелазиле ремедијационе вредности, али се закључило да околноземљиште није загађено. Недостају подаци о концентрацијама опасних материја у пепелу и онда, шта се од тога појављује у околном земљишту. Одговорено је да су у току израде предметне Студије о процени утицаја на животну средину, коришћени тада доступни подаци мониторинга квалитета земљишта (План мониторинга земљишта комплекса ТЕ

„Никола Тесла Б“, резултати анализираних узорака из периода од 11.02.2020. до 12.02.2020. године). Комплетни подаци извршених анализа у комплексу, расположиви у овом тренутку, указују на то да поједини елементи прелазе граничне вредности. У прилогу Студије је Извештај о квалитету, односно о испитивању квалитета земљишта и у околини депоније пепела ТЕ „Никола Тесла Б“ у 2020. години. Имајући у виду постојећу намену и начин коришћења земљишта у енергетском комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, утицаји на квалитет земљишта су различити у одређеним деловима комплекса, у зависности од микролокацијских и технолошких карактеристика дела комплекса за узорковање и испитивање квалитета земљишта. Комплекс, у складу са наменом и технолошким процесима, неминовно утиче на квалитет земљишта индустријско-енергетског комплекса. Степен деградације земљишта је последица директних и индиректних, дуготрајних, иреверзибилних и кумулативних процеса, ефеката и утицаја термоенергетског комплекса. У циљу ублажавања утицаја и спречавања значајнијих ефеката депоније пепела и шљаке на земљиште и подземне воде, усвојен је план годишње сетве (пролећна и јесења сетва) смеше вишегодишњих трава и пошумљавање насипа (сукцесивна садња засада жбуња и дрвећа, у складу са планом озелењавања). Травни покривач, као биопокривач, својом вегетационом масом штити површину од еолске ерозије и биолошки мелиорише подлогу, а засад локално смањује ударе ветрова (ветробрана функција), еменацију и развејавање суспендованих и осталих честица. Генерално, позитиван ефекат реализације постројења за пречишћавање отпадних вода које се генеришу у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, је и то што ће се пречишћене отпадне воде (пречишћене до захтеваног нивоа, у складу са водним условима и техничком документацијом), користити за транспорт пепела (мешавина пепела и воде) на депонију пепела и шљаке и испуштати у активну касету. У складу са наведеним, пројектовано коришћење пречишћених отпадних вода за транспорт пепела, директно ће утицати на спречавање, смањење и ублажавање утицаја од потенцијалног развејавања пепела. Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл.гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19), прописано је да: „граничне вредности загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту, чије прекорачење указује на ниво контаминације који нарушава еколошку равнотежу, намеће додатна испитивања тог земљишта као и ограничења у начину управљања.“ У складу са наведеним, а према годишњим плановима, носилац пројекта ТЕ „Никола Тесла Б“, је у обавези да врши испитивања и прати стање (мониторинг) и свим заинтересованим странама доставља извештаје о резултатима мониторинга и квалитета животне средине.

46. На примедбу да у поглављу 5.3.2.2. Стање површинских и подземних вода, закључна констатација „резултати анализа подземних вода не указују на негативан утицај депоније пепела на квалитет подземних вода“, једноставно не стоји. Вукићевица је под снажним утицајем депоније пепела, али што је тачно, то не утиче битно на водоток Саве. Подземне воде, Табела 3 (П180), сулфати су повећани и крећу се од 325 до 365 mg/l, значи под утицајем, Т.31, (П2), сулфати су 600 до 643 mg/l, а флуориди су око 1 mg/l, под утицајем, Т.33. (П159), електропроводљивост је преко 1000uS/cm, а сулфати иду од 300, под утицајем. До истог закључка би се дошло и посматрањем резултата анализе приватних бунара у селима смештеним око депоније пепела. Текст треба исправити. Одговорено је да је у складу са примедбом, Подпоглавље 5.3.2.2. Студије кориговано.

47. На примедбу да је у поглављу 5.4. Ниво буке у комплексу ТЕНТ Б, приказана шема прилично нечитка, па није јасно зашто су сва мерења извршена поред путних правац. Треба објаснити да ли је измерена бука потицала од саобраћаја, или од електране. Напомиње се

да је електрана у њеној непосредној близини веома бучна, а како се та бука смањује са удаљавањем, колико се осећа бука у стамбеним објектима у околини, то би требало да покажу мерења, а тога овде нема. Овде недостају мерења и објашњења. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 5.4. Ниво буке у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ допуњено.

48. На примедбу да у поглављу 6. Опис могућих значајних утицаја, обрађивач студије би требало више пажње да посвети овом поглављу, јер је невероватно да примењене технологије, које обрађују, готово $200\text{m}^3/\text{s}$, зауљених, замућених, заугљених и санитарних отпадних вода немају негативан утицај на околину. Овде се сада не помињу о.в. из ХПВ. Одговорено је да је у складу са типом, односно карактеристикама отпадних вода за сваког генератора посебно, изабран технолошки најприхватљивији и економски оправдан начин третмана отпадних вода, који је у складу са ВАТ технологијама. Техничком документацијом дефинисана технологија и методе рада планираног Пројекта те на основу тога су процењени и могући значајни утицаји предметног Пројекта на животну средину. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ за отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПК: Предметним Пројектом је обухваћена изградња три постројења за третман (зауљених и замазућених отпадних вода, заугљених и отпадних вода из ОДГ система), као и замена опреме на ПУТОКСУ I и II. Такође, овим Пројектом је и обухваћена инсталација дренажног канала пешчаних филтера из ХПВ зграде, у оквиру овог пројекта планирано је одвајање одводње отпадних вода из ХПВ-а од мреже атмосферске канализације и њено одвођење у неутрализациону јamu. За потребе реализације овог дела Пројекта урађена је само Техничка документација хидротехничких инсталација. Отпадне воде воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК нису предмет разматрања нити су обухваћене овим Пројектом. Сходно овим појашњењем Студија је коригована.

49. На примедбу да у поглављу 6.2.1. Емисија у ваздух и аеро загађење, у тексту пише „Функционалне целине и делови постројења, где могу настајати непријатни мириси, су у затвореним објектима чиме је еманација непријатних мириса у животну средину сведена на минимум“. Ето, решен проблем. Тешко је поверовати да пројектант није за сваки одвојени процес предвидео некакве филtre на вентилационим водовима, активни угљ, вулкански туф, биолошки, или неки други савремени филтер. Чак и да пројектант није предвидео третман контаминираног ваздуха, аuthor студије је морао. Одговорено је да Техничком документацијом није предвиђена уградња филтера јер на планираним постројењима C1, C2 и C3 се пречишћавају индустријске отпадне воде, те сходно томе не настаје биолошки муль са ког се могу јављати непријатни мириси и није потребна уградња филтера.

50. На примедбу да у поглављу 6.2.2. Потенцијално загађивање воде и земљишта, Све отпадне воде се користе за транспорт пепела и квашење сувих површина депоније. Све скупа, све је учињено да нема утицаја на подземне воде и површинске воде. Међутим, реалност је битно другачија и подземне, као и површинске воде су под утицајем. Пише „Поступање са свим врстама и категоријама отпада које ће се генерисати на локацији описано је у Студији, Поглавље 3.7.“, Примедба: овде треба описати могуће утицаје, указати на слабе тачке и места продора загађења у околину. Одговорено је да је чињеница да отпадне воде у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, пре свега зауљене и замазућене, утичу на чиниоце животне средине како на месту генерисања тако и на месту испуштања. Из наведених разлога, донета је одлука за реализацију планираних постројења где у планираном систему, сваки пројекат појединачно доприноси значајном унапређењу стања на локацијама појединачних генератора специфичних отпадних вода и генерално на општем унапређењу

стања животне средине у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, директно и индиректно дучорочно, непосредном окружењу, низводно и шире просторно посматрано. Реализацијом планираних постројења за пречишћавање отпадних вода са изабраним техничкотехнолошким решењем, сви значајни утицаји на земљиште, подземне и површинске воде и ваздух ће бити сведен на минимум. Применом изабраних технологија обезбедиће се праћење постигнутих резултата. Поглавље 3.7. Приказ технологије третирања, токови и биланс отпадних материја које ће настајати на локацијама постројења за пречишћавање отпадних вода се конкретно односи на прераду, рециклажу и одлагање отпадних материја. Место продора загађења неће бити, осим у акцидентним ситуацијама. Технолошке пречишћене отпадне воде се контролисано одводе и користе за транспорт пепела (мешавина пепела и воде) на депонију пепела и шљаке. С обзиром да ће пречишћене технолошке воде бити у границама еколошке прихватљивости, са овог аспекта нису разматрани утицаји на животну средину.

51. На примедбу да у Поглављу 8.0. Опис мера, Овом поглављу је потребно посветити више пажње, наиме, када се допуни поглавље о могућим утицајима, наметнуће се и мере које треба спроводити да би се ти утицаји спречили, или умањили. Овако, имамо само опште констатације и мере. Одговорено је да с обзиром на то да планирана постројења за пречишћавање отпадних вода представљају интегрални део Комплекса ТЕ „Никола Тесла Б“, део мера заштите животне средине, које су предвиђене законском регулативом, подзаконским актима и другим прописима и стандардима, односе се и на предметни Пројекат. У Студији су прописане превентивне мере, мере за спречавање и ублажавање потенцијалних утицаја на животну средину као и мере заштите чинилаца животне средине и односе се првенствено на редовни рад и одржавање постројења, правилно поступање са отпадним материјама (муљ, отпадно уље и мазут, осталим отпадом) који настају током редовног рада постројења, као и мере у случају удеса. Мониторингом је прописано праћење квалитета пречишћених отпадних вода, односно ефикасности система за пречишћавање (технолошких, санитарних и потенцијално зауљених атмосферских вода) и мониторинг водног тела реке Саве. Носилац Пројекта је у обавези да поштовати мере и услове свих надлежних органа и ималаца јавних овлашћења, као и остале мере дефинисане Техничком документацијом.

52. На примедбу да је потребно објаснити како ће се спречити даљи продор отпадних вода у земљиште, површинске и подземне воде у случају пуцања цеви које доводе отпадне воде на постројење, односно како ће се то спречити до замене цеви и до завршетка других неопходних радњи. Одговорено је да техничком документацијом, за сва постројења, су планирани сигурнусни вентили и затварачи који ће, у случају удеса и удесних ситуација, одмах преусмерити отпадне воде и то: С1 ка ободном каналу, С2 ка багер станици и С3 до базена филтрата. У случају акцидента на цевима за зауљене и замазућене воде, обавезан је одговор на удес на месту настанка. Поступање у случају таквог удеса је: хитно заустављање даљег изливања загађених отпадних вода, уклањање загађеног земљишта са локације удеса (In situ метода ремедијације локацији загађења и поступање са опасним отпадом) санација и рекултивација локације. У складу са појашњењем, допуњено је Подоглавље 7.2.2. Квар на постројењима за пречишћавање отпадних вода и престанак рада постројења и прописана је Мера бр. 14.

53. На примедбу да је потребно објаснити како ће се, у поступку издвајања хлорида и тешких метала, поступати са „специјалним адитивима за везивање токсичних метала као што су Hg^{2+} , Cd^{2+} , $As(V)$ “. Навести особине ових адитива, њихово понашање и могуће

реакције са другим једињењима. Одговорено је да је у складу са примедбом допуњено Поглавље 3.3.3. Технолошки процес на С3 постројењу на страни 78.

54. На примедбу да је потребно прецизирати величину вршног оптерећења постројења и навести како је то израчунато. Одговорено је да је максимално оптерећење постројења дефинисано на основи тендерских захтева.

55. На примедбу да је табела 18 у потпуности искоцирана из Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достицање, па је потребно објаснити да ли су то вредности које желе да се постигну на постројењу? У наслову табеле стоји „очекиване“ вредности, док су у поменутој уредби то обавезне, односно граничне вредности емисије, па је то потребно усагласити. Навести да се ове вредности односе на двочасовни узорак. Одговорено је да је у складу са примедбом, извршена допуна Студије. За предметни Пројекат, односно постројења за пречишћавање отпадних вода планиран је пробни рад. Трајање пробног рада дефинише се Законом о планирању и изградњи. За време трајања пробног рада, вршиће се тестирање и контрола свих параметара, односно ефикасност постројења. Након пуштања у редовни рад Постројења за пречишћавање отпадних вода, вршиће се контролна мерења квалитета пречишћених отпадних вода. На основу карактеристика сваког од процеса пречишћавања отпадних вода, пројектоване вредности пречишћених отпадних вода су у складу са граничним вредностима прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достицање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16).

56. На примедбу да је потребно приказати карактеристике свих пијазометара. Одговорено је да су резултати подземних вода преузети из Елабората праћења утицаја отпадних вода ТЕ „Никола Тесла Б“ на површинске и подземне воде у 2020. години, те на основу истог нису описане карактеристике пијезометра, само њихов положај. Положај пијезометра из којих се прати квалитет подземних вода је приказан на Слици бр. 38.

57. На примедбу да је потребно у свим табелама навести потпуне и правилне називе следећих параметара на српском језику: TDS, TSS, total hydrocarbons, phenols, проводност, NTU, mineral oil, BOD, SO₄, COD, NH₄, Polycyclic aromatic hydrocarbons, Total polycyclic aromatic hidrocarbons, јон амонијум, NBK. Одговорено је да је у складу са примедбом, извршена корекција Студије.

58. На Завршни коментар да је:

Предметним пројектом, између осталог, предвиђена изградња три постројења за третман:

- зауљених и замазућених отпадних вода,
- заугљених отпадних вода и
- отпадних вода из ОДГ система.

Увидом у технички опис може се закључити да су за третман ова три типа вода предвиђени сложени технолошки поступци којима се на сва три постројења добија пречишћена вода која задовољава граничне вредности за испуштање у површински реципијент, које су дефинисане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достицање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2, Поглавље I, Тачка 1. Граничне вредности емисије за отпадне воде након одсумпоравања, пре мешања са осталим отпадним водама и Табела 1.3. Граничне вредности емисија за отпадне воде термоенергетских постројења која користе угље као енергетско гориво, пре мешања са осталим отпадним водама. У техничком опису даље стоји да се сва три типа пречишћених отпадних вода испуштају у багер станице блокова Б1 и Б2 и да се користе за потребе хидрауличког транспорта пепела на депонију. У техничком опису такође стоји да

се издвојени муљеви на сва три постројења могу одлагати на санитарну депонију или на активну депонију пепела која припада ТЕНТ Б. Имајући ово у виду може се поставити питање, зашто су предвиђени овако сложени технолошки поступци за пречишћавање отпадних вода до нивоа граничних вредности за испуштање у површински реципијент, ако се пречишћене отпадне воде користе за хидраулички транспорт пепела на депонију, на којој се одлажу и муљеви који су из тих вода уклоњени. Простим речима, пречисти се отпадна вода и онда та иста вода поново спаја на депонији пепела са муљем у којем се налазе све загађујуће материје које су из те воде уклоњене. Такође на све ово се може надовезати и питање зашто није предвиђен третман токова отпадних вода који се непречишћени испуштају у реку Саву, а то су отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК, које су описане у поглављу 3.2.5. Одговорено је да ће се, у зависности од карактеризације муља, усвојити најбоље понуђено решење за одлагање и управљање са муљем из свих постројења. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ за отпадне воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПК: Предметним Пројектом је обухваћена изградња три постројења за третман (зауљених и замазујених отпадних вода, заугљених и отпадних вода из ОДГ система), као и замена опреме на ПУТОКС I и II. Такође, овим Пројектом је и обухваћена инсталација дренажног канала пешчаних филтера из ХПВ зграде, у оквиру овог пројекта планирано је одвајање одводње отпадних вода из ХПВ-а од мреже атмосферске канализације и њено одвођење у неутрализациону јamu. За потребе реализације овог дела Пројекта урађена је само Техничка документација хидротехничких инсталација. Отпадне воде воде од прања пешчаних филтера у оквиру ХПВ и отпадне воде од испирања у погону ХПК нису предмет разматрања нити су обухваћене овим Пројектом. Сходно овим појашњењем Студија је коригована.

59. На примедбу да се препоручује обрађивачу Студије и Носиоцу пројекта да размотре достављене примедбе заинтересоване јавности и да на исте дају одговоре и појашњења и по потреби коригују делове Студије на које се примедбе односе. Одговорено је да је предлог Техничке комисије усвојен.

ОДГОВОРИ НА ДОСТАВЉЕНЕ ПРИМЕДБЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ ЈАВНОСТИ

На оглашену документацију је, у законском року, доставио мишљење Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину (РЕРИ) на које би требало дати одговоре и појашњења и по потреби коригују делове студије на које се те примедбе односе.

1. На примедбу да је Студија непотпуна и не садржи све елементе предвиђене правилником који регулише њену садржину. Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05) (Правилник) детаљно регулише садржину студије о процени утицаја на животну средину. С тим у вези, Подносилац истиче да студија садржи низ мањкавости због којих представља неуредан поднесак, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку („Сл.гласник РС“, бр.18/16 и 95/18), на чију примену недвосмислено упућује чл. 34а Закона о процени утицаја на животну средину. Стога скрећемо пажњу Насловном органу да је био дужан да поступи у складу са чланом 16. у вези са чланом 9. Закона о процени утицаја на животну средину. Одговорено је да је садржина Студије коригована, у складу са Извештајем Техничке комисије за оцену Студије бр. 353-02-00747/2022-03 од 13.06.2022. године, такође коригована и у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05), а према предмету процене утицаја, односно Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“. Садржај и методологија

израде Студије о процени утицаја на животну средину прописани су Законом о процени утицаја („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) и Правилником („Сл. гласник РС”, бр. 69/05). На основу примењене методологије израде Студије, Израђивач има могућност одабира форме и начина дефинисања подпоглавља у оквиру главних поглавља дефинисаним наведеним Правилником, те сходно томе, у складу са примењеном методологијом и карактеристикама Пројекта, предмета процене утицаја на животну средину, издвојено је више подпоглавља.

2. На примедбу да опис пројекта не садржи приказ врсте и количине испуштених отпадних материја Подносилац указује да нису препознате све врсте отпада, те тако није урађена карактеризација (Извештај отпада) за муљ, из процеса за пречишћавање отпадних вода. Наиме, израђивач Студије наводи да је у зависности од резултата извршене категоризације обезводњеног муља могуће муљ одложити на депонију пепела и шљаке, санитарну депонију отпада или транспортувати у постројење за третман отпада, које поседује дозволу за обављање дате делатности. Без категоризације отпадног муља није могуће одредити начин на који ће се предметни отпад третирати, а што такође представља један од обавезних елемената студије о процени утицаја на животну средину. Неопходно је у студији пружити карактеризацију обезводњеног муља као и детаљно и прецизно приказати ризике настанка и третирања овог отпада на животну средину. Подносилац указује да у складу са чланом 17. став 1. тачка 3) Закона о процени утицаја студија о процени утицаја на животну средину обавезно садржи опис пројекта. Чланом 4. став 1. тачка 4) Правилника прописано је да опис пројекта садржи нарочито приказ врсте и количине испуштених гасова, воде и других течних и гасовитих отпадних материја, посматрано по технолошким целинама укључујући емисије у ваздух, испуштање у површинске и подземне водне реципијенте, одлагање на земљиште, буку, вибрације, топлоту, зрачења (јонизујућа и нејонизујућа) и друго. Одговорено је да је у Студији, Поглавље 3.6. Приказ врсте и количине испуштених гасова, отпадних вода и других отпадних материја допуњено количинама отпадних материја (муљ, отпадни мазут, отпадно уље) које ће се генерисати током редовног рада, односно које ће настајати током процеса пречишћавања отпадних вода. С обзиром на карактеристике отпадних вода које ће се пречишћавати на постројењима, Носиоцу Пројекта је наложена обавеза утврђивања карактера и категорије отпада карактеризације муља са свих постројења, Мера бр. 4. у Студији, те на основу добијених резултата, односно у зависности од резултата извршене категоризације обезводњеног муља, прописано је управљање отпадним муљевима (поступање и одлагања муљева). Такође, у складу са предметом процене утицаја – Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, дат је опис свих значајних утицаја на животну средину и појединачно на чиниоце животне средине.

3. На примедбу да опис пројекта не садржи приказ технологије третирања (прерада, рециклажа, одлагање и слично) свих отпадних материја. Подносилац указује да у Студији није описан ни начин управљања обезводњеним муљем, нити начин на који ће се „обрађени муљ“ одлагати и третирати, а што израђивач Студије и није могао описати имајући у виду да недостаје карактеризација овог отпада. Додатно, у Студији се наводи да издавање хлорида и тешких метала, у фази неутрализације алкалног растворра са угљен диоксидом по потреби ће се додавати специјални адитиви за везивање токсичних метала као што су Hg^{2+} , Cd^{2+} , $As(V)$. Подносилац указује да није јасно шта се даље догађа са „везаним“ токсичним металима, те да је неопходно да се у Студији детаљно опише на који начин ће се они третирати. Израђивач Студије у поглављу 3.5. Приказ врсте и количине потребних сировина

и потребног материјала, енергије и воде за предметне технологије наводи да су дозирања хемикалија, која ће се користити у технолошком процесу пречишћавања отпадних вода на постројењима С1, С2 и С3:

- FeC13 – користи се за уклањање фосфора и одсумпоравање;
- Полиелектролит – користи се за угушавање и обезводњавање муља;
- NaOH и HCl – Регулација pH;
- Кречно млеко (5% раствор) – таложење сулфата и магнезијума;
- Органо сулфид (15% раствор) – Уклањање тешких метала;
- CO₂ – неутрализација креча. Из наведеног је јасно да процес пречишћавања захтева употребу хемикалија, те Подносилац указује да је у Студији морао бити детаљно описан начин на којим ће се управљати њима, на који начин ће се одлагати, складиштити и слично. Подносилац указује да у складу са чланом 17. став 1. тачка 3) Закона о процени утицаја студија о процени утицаја на животну средину обавезно садржи опис пројекта. Чланом 4. став 1. тачка 5) Правилника прописано је да опис пројекта садржи нарочито приказ технологије третирања (прерада, рециклажа, одлагање и слично) свих врста отпадних материја.

Одговорено је да у Студији о процени утицаја на животну средину:

- у Поглављу 7.1. Приказ опасних материја, приказане су количине и карактеристике хемикалија и начин складиштења истих;
- у Поглављу 3.5. Приказ врсте и количине потребних сировина и потребног материјала, енергије и воде за предметне технологије, приказан је и описан дозирни систем хемикалија. Извршена је допуна Студије у вези са адитивима за везивање токсичних метала као што су Hg₂₊, Cd₂₊, As(V). Након везивања токсичних метала ствара се муљ са карактеристикама опасног отпада. Поступање са тако насталим отпадом мора бити усаглашено са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10). Тако настали отпад се уступа оператору који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даље поступање и третман, уз обавезну евидентију и документ о кретању опасног отпада.

4. На примедбу да опис пројекта не садржи адекватан опис планираног производног процеса односно његових технолошких карактеристика. Израђивач Студије у поглављу 3.3.3. Технолошки процес на С3 постројењу за пречишћавање отпадних вода из ОДГ наводи да Постројење С3 представља коначни процес пречишћавања отпадних вода, које ће долазити из будућег постројења ОДГ. Процењене максималне количине отпадних вода из будућег постројења су око 30 m³ /h (15 m³ /h по блоку). Међутим, израђивач Студије не прилаже нити једну анализу или документ који потврђује његове тврђње. Подносилац истиче да није јасно на који начин је Израђивач студије дошао до напред наведеног броја, нити којим то техничким документима потврђује своје процене? Подносилац нарочито указује на ризике повезане са погрешном проценом количином отпадних вода, приликом чега долази до изградње система за пречишћавање отпадних вода који је или премален или предимензиониран и који може изазвати прекид рада постројења за одсумпоравање димних гасова. Израђивач Студије, даље, наводи да су у Табели бр. 17 приказани параметри ОДГ отпадних вода, као и да је за потребе израде проектне документације урађена је анализа испитивања улазног флуида који ће се пречишћавати на планираним постројењима. На који начин је урађена ова анализа? Анализа којег флуида је урађена? Подносилац указује да карактеристике улазног флуида, који излази из ОДГ, зависе од много фактора (квалитет угља, квалитет кречњака), као и да је неопходно било приложити наведену анализу уз

Студију, како би насловни орган и заинтересована јавност имали увид у релевантну документацију, а не поклонили веру искључиво наводима Носиоца пројекта. У табели бр. 18 се наводи да је дат приказ граничних вредности пречишћених отпадних вода, да ли су ту дате вредности које би требало достићи? Израђивач студије није пружио референцу за вредности које је навео у табели 18. Најзад, Подносилац указује да се постројење за одсумпоравање димних гасова користи за уклањање сумпор диоксида, а не угљен диоксида како се то у Студији погрешно наводи. Одговорено је да постројење ОДГ је посебан пројекат за кога је урађена техничка документација и Студија о процени утицаја на животну средину и није предмет процене утицаја у овом поступку. Предмет процене утицаја су отпадне воде из наведеног постројења и за исте је планирано пречишћавање на C3 постројењу, које представља део система управљања отпадним водама које настају или ће настајати у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“. Реализација постројења за ОДГ је у току (пројекција реализације је до краја 2023. године). Дефинисање капацитета и типа постројења за пречишћавање отпадних вода из ОДГ извршено је на основу прорачуна пројектованих количина и карактеристика отпадних вода. Максимална пројектована количина отпадних вода из ОДГ из оба блока је око 30 m³ /h и у складу са тим урађена је техничка документација. Исправљена је грешка у вези уклањања SO₂ из димних гасова.

5. На примедбу да носилац пројекта није доставио кључну документацију на основу које би се могао проценити утицај на животну средину изабраног технолошког решења. У Студији се наводи да је техничком документацијом дефинисана технологија и методе рада планираног Пројекта те на основу тога су процењени могући значајни утицаји предметног Пројекта на животну средину, али и здравље запослених ТЕ „Никола Тесла Б“, контролисан рад, техничко-технолошке дисциплине, поштовање услова ималаца јавних овлашћења, организација и предузећа, законских прописа пројектованих мера превенције, мера отклањања, минимизирања и свођења у законске оквире, негативни утицаји на животну средину у редовном раду Пројекта биће сведени на минимум. Подносилац указује да су цитирани наводи изнети У Студији у потпуности тачни, али да проблем настаје када техничка документација није доступна насловном органу ни заинтересованој јавности, већ искључиво Носиоцу пројекта, па се све остале странке у поступку процене утицаја на животну средину морају поуздати у наводе Носиоца пројекта, а не релевантну техничку документацију. Такође, морају се поуздати да ће он касније вршити контролу техничке организације, контролисати рад, обезбедити техничко-технолошку дисциплину и слично јер насловни орган неће ни моћи да му наложи спровођење одређених мера које за последицу имају мање негативних утицаја на животну средину, имајући у виду да није ни упознат са технолошким решењима и њиховим утицајем на животну средину. Подносилац подсећа насловни орган да је процена утицаја на животну средину превентивна мера заштите животне средине заснована на изради студије и спровођењу консултација уз учешће јавности и анализи алтернативних мера, са циљем да се прикупе подаци и предвиде штетни утицаји одређених пројектата на живот и здравље људи, флору и фауну, земљиште ваздух, климу и пејзаж, материјална и културна добра и узајамно деловање ових чинилаца, као и утврде и предложе мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити имајући у виду изводљивости тих пројектата (у даљем тексту: процени утицаја). Уколико Носилац пројекта не обезбеди целокупну релевантну документацију, није могуће остварити циљ процене утицаја на животну средину. Велики број информација на које се Носилац пројекта у Студији позива су садржане у Студији оправданости која није учињена допуном насловном органу и јавности, а без којих је немогуће исправно проценити утицаје

пројекта на животну средину. У члану 6. став 6. Закона о ратификацији Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука на правну заштиту и питањима животне средине („Службени гл. РС – Међународни уговори“, бр.38/09) („Архунска конвенција“) се од Страна конвенције захтева да заинтересованој јавности обезбеде приступ свим доступним информацијама које се тичу процеса доношења дате одлуке, те се наводи да ће релевантне информације, у најмањој мери, обухватити, између остalog, опис техничких карактеристика предложене активности, укључујући процену очекиваних количина остатака и емисија. Изузетно, објављивање ових информација се може ограничити уколико су испуњени услови из члана 4, став3. и 4. Архуске конвенције, што није случај у односу на наведену документацију, нарочито имајући у виду да се ради о компанији која је у 100% власништву Републике Србије као и да је израда студије оправданости и остale релевантне техничке документације финансирана из буџета Републике Србије, те да постоји појачан интерес јавности да изврши увид у предметну документацију како би донела информосану одлуку. Јавност је на овај начин ускраћена могућност да активно учествује у поступку процене утицаја на животну средину. Додатно у поглављу А2: Методологија израде Студије о процени утицаја на животну средину наводи се да су у поступку стварања базе података стања у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ у оквиру кога се планира реализација Постројења за пречишћавање отпадних вода, извршена неопходна истраживања која су обухватила, између остalog, анализу пројектне документације у погледу примене мера заштите животне и друштвене средине, избора технолошких и других решења третмана отпадних вода, у функцији заштите животне средине. Подносилац, најпре, указује како је неопходно навести која тачно пројектна документација је била предмет анализе. Да ли је анализирана студија оправданости? Зашто она није учињена доступном јавности? Одговорено је да у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.135/04 и 36/09), кључна документација у поступку процене утицаја планираног Пројекта на животну средину Студија о процени утицаја, која се излаже на увид јавности и доступна је свим заинтересованим странама у наведеном поступку, у трајању 20 дана. У складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 64/10-Одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13- одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 (др.закон), 9/20 и 52/21), ради се документација и то: • Идејно решење (ИДР) за исходовање Локацијских услова, • Идејни пројекат са Студијом оправданости (ИДП) за исходовање Извештаја Ревизионе комисије Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, • Пројекат за грађевинску дозволу (ПГД), кога чини следеће: Главна свеска, Архитектура, Пројекат конструкције, Пројекат саобраћајница, Пројектат хидротехничких инсталација, Пројекат Електро енергетских инсталација, Пројекат мерења, управљања и регулације, Структурно кабловски систем, Пројекат дојаве пожара, Пројекат Система техничке заштите, Пројекат машинских инсталација, Пројекат термотехнике, Пројекат Технологије, Пројекат саобраћајне сигнализације, Елаборат заштите од пожара, Геотехнички елаборат, за исходовање Грађевинске дозволе; • Пројекат за извођење (ПЗИ) за пријаву извођења радова са Главним пројектом заштите од пожара (на који је прибављена сагласност надлежног органа). Наведена документација се ради у складу и према условима свих ималаца јавних овлашћења (Водни услови, Решење о условима природе, Мишљење агенције за заштиту животне средине, Услови ЈКП Обреновац, Услови „Електромреже Србије“, Услови ЈКП „Топловод“, Услови ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац, Услови „Електродистрибуција Србије“ Обреновац, Услови ЈП „Србијагас“, Услови а.д. „Телеком

Србија“, Услови МУП, Услови Републичког хидрометеролошког завода, од којих се прибавља и сагласност на израђену документацију). Техничку документацију ради и за исту је одговоран правни субјект са одговарајућом лиценцом као и појединачни чланови тима-одговорни пројектанти са одговарајућом лиценцом, у складу са Законом о планирању и изградњи. Техничка документација није „тајни“ документ, доступна је и органу надлежном за издавање грађевинске дозволе, имаоцима јавних овлашћења у поступку прибављања сагласности и јавности (у поступку обједињене процедуре). У складу са типом, односно карактеристикама отпадних вода за сваког генератора посебно, изабран је технолошки најприхватљивији и економски оправдан начин третмана отпадних вода. Студија о процени утицаја на животну средину се ради на основу техничке документације, која подлеже стручној контроли:

- Идејни пројекат - стручној контроли Ревизионе комисије МГСИ;
- Пројекат за грађевинску дозволу - стручној (екстерној) контроли;
- Главни пројекат заштите од пожара (уз ПЗИ), стручној контроли и сагласности надлежног МУП-а.

У поступку обједињене процедуре, техничка документација је доступна надлежним органима, имаоцима јавних овлашћења, али и јавности и сваком заинтересованом појединцу (ЦЕОП). Студија о процени утицаја на животну средину представља саставни део документације при аплицирању за Грађевинску дозволу (обједињена процедура) и на основу које, односно на основу прописаних мера у Студији се израђује Пројекат за извођење радова. Пројекат за извођење радова, садржи све детаље, како је прописано Законом о планирању и изградњи и детаље који се тичу заштите животне средине садржаних, односно прописаних у Студији. Студија оправданости представља део документације у процедуре пред надлежнијим органом ресорног Министарства, односно Идејни пројекат и Студија оправданости су предмет стручне контроле Ревизионе комисије МГСИ. Према Члану 114. Закона о планирању и изградњи, Студијом оправданости одређује се „просторна, еколошка, друштвена, финансијска, тржишна и економска оправданост инвестиције за изабрано решење, разрађено идејним пројектом, на основу које се доноси одлука о оправданости улагања, за пројекте у чијем финансирању учествују корисници јавних средстава, без обзира на то да ли је инвеститор корисник јавних средстава. Студија оправданости садржи Идејни пројекат. Закључак: Студија о процени утицаја на животну средину за Пројекат: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу Термоелектране „Никола Тесла Б“ је урађена у складу са релевантном законском регулативом и подзаконским актима, прописаним и дефинисаним обимом и садржајем, Локацијским условима, условима ималаца јавних овлашћења, Идејним пројектом (и Студијом оправданости - јер иста садржи Идејни пројекат) и Извештајем Ревизионе комисије ресорног Министарства.

6. На примедбу да израђиваč студије није пружио приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао Члан 17. Закона о процени утицаја прописује обавезну садржину студије о процени утицаја и под тачком 4. (четири) наводи приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао. Чланом 5. Правилника детаљно је прописано како треба да изгледа приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао са образложењем главних разлога за избор одређеног решења и утицајима на животну средину у погледу избора садржи:

1. локацију или терасу;
2. производне процесе или технологију;
3. методе рада;
4. планове локација и нацрте пројектата;
5. врсту и избор материјала;
6. временски распоред за извођење пројекта;
7. функционисање и престанак функционисања;
8. датум почетка и завршетка извођења;
9. обим производње;
10. контролу загађења;
11. уређење одлагања отпада;
12. уређење приступа и саобраћајних путева;
13. одговорност и процедуру за управљање животном средином;
14. обуку;
15. мониторинг;
- 16.

планове за ванредне прилике; 17. начин декомисије, регенерације локације и даље употребе. Израђивач студије у поглављу у подпоглављу 4.1. Разматрање алтернативних локација постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ наводи да алтернативе у избору локације нема и нису ни разматране јер Пројекат представља изградњу Постројења за пречишћавање отпадних вода у оквиру постојећег комплекса Термоелектране ТЕ „Никола Тесла Б“, као и даје избор локација Постројења децентрализована структура, како би се избегла изградња великих централних јединица. Подносилац указује да није тачно да не постоје алтернативе у избору локације, нарочито у погледу избора између централизованог и децентрализованог система, имајући у виду да и један и други систем имају својих предности и мана. Јасно је да је главна карактеристика система његова децентрализована структура и неопходно је у Студији детаљно описати на који начин се дошло до избора децентрализованог система. Даље, у потпоглављу 4.2. Разматране алтернативе у избору технологије и методе рада Студије наводи се да је техничком документацијом дефинисана технологија и методе рада планираног Пројекта, те из наведених разлога Носилац Пројекта није разматрао алтернативна решења. Слична формулатија користи се и у потпоглављу 4.4. Врста и избор материјала у којем се наводи да се техничка решења и избор материјала за реализацију Пројекта дефинишу техничком документацијом, односно Пројектом за грађевинску дозволу и Пројектом за извођење. Подносилац овим путем поново подсећа да наведена техничка документација на коју се Израђивач студије позива није учињена доступном насловном органу и заинтересованој јавности. Подносилац скреће пажњу да поступак процене утицаја служи како би се изабрало најповољније решење са становишта заштите животне средине, као и да Носилац пројекта не пружа нити једну информацију која би указала на то да је уопште разматрао главне алтернативе. Израђивач студије, даље, у потпоглављима 4.5 функционисање и престанак функционисања постројења; 4.6 контрола загађења; 4.7 разматране алтернативе уређења и одлагање отпада; 4.8 Обука лица; 4.9 Мониторинг; 4.10 Планови за ванредне прилике; 4.11 Временски распоред за извођење пројекта; 4.12 Датум почетка и завршетка пројекта; 4.13 Уређењеприступа и саобраћајних путева; 4.14 Одговорност и процедура управљање животном средином; 4.15 Начин декомисије, регенерације локације и даље употребе искључиво наводи своје изборе у погледу наведених алтернатива или наводи да не постоје алтернативе, али нити једном реченицом не указује да је разматрао ове алтернативе. У том смислу, Подносилац скреће пажњу да израђивач Студије осим потпоглавља која само формално указују да је Носилац пројекта разматрао алтернативе заправо не разматра предметне алтернативе, нити их адекватно образлаже. Одговорено је да пројекат: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу Термоелектране „Никола Тесла Б“, који је предмет Студије о процени утицаја на животну средину, представља значајно унапређење стања капацитета и квалитета животне средине предметног комплекса, али и шире просторног значаја. Реализацијом планираног Пројекта спречиће се загађивање површинских и подземних вода у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ и еколошки статус водног тела реке Саве. У Студији о процени утицаја на животну средину за Пројекат: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у комплексу Термоелектране „Никола Тесла Б“, нису вреднована варијантна решења из разлога што нису ни вреднована у документацији која је претходила Идејном пројекту и Студији оправданости. За предметни, специфични енергетски комплекс, идентификовани су објекти и системи термоелектране настанка отпадних вода и у складу са тим дефинисан је систем постројења за пречишћавање у зависности од типа отпадних вода. За наведени Пројекат није рађен

Генерални пројекат са Претходном студијом оправданости, па нису ни вреднована варијантна решења. Предложено решење обухвата пет постројења на којима ће се третирати различити типови отпадних вода: два постројења за санитарне отпадне воде (замена постојећих постројења која нису у функцији), постројење за пречишћавање зауљених отпадних вода ($120 \text{ m}^3 /h$), постројење за пречишћавање заугљених отпадних вода ($45 \text{ m}^3 /h$) и постројење за пречишћавање отпадних вода од одсумпоравања ($30 \text{ m}^3 /h$). Постројење за прераду отпадних вода Термоелектране ТЕ „Никола Тесла Б“ се састоји од пет постројења на којима ће се третирати различити типови отпадних вода. Планирана је могућност фазне градње објекта, а фазе су дефинисане оквирно и могу се реализовати и изводити истовремено или са делимичним преклапањем, а прецизни обухват сваке од фаза биће дефинисан пројектима за грађевинску дозволу сваке од фаза.

7. На питање на који начин ће се ускладити изграња постројења за одсумпоравање димних гасова и постројења за прераду отпадних вода На који ће начин Носилац пројекта обезбедити да постројење за прераду отпадних вода буде изграђено и пуштено у рад пре постројења за одсумпоравање димних гасова? У Студији се само на једном месту спомиње да ће се С3 постројење градити у складу са изградњом ОДГ који је планиран 2023-2025 за оба блока. Неопходно је детаљније описати начин на који ће се усклађивати ова два пројекта и детаљно обрадити кумулативни ефекат наведених пројекта. Подносилац истиче да је Захтев непотпун и да не садржи све елементе предвиђене правилником који регулише његову садржину, те исти неуредан, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку, на чију примену недвосмислено упућује члан 34а Закона о процени утицаја на животну средину, те је насловни орган био дужан да поступи у складу са чланом 9. Закона о процени утицаја на животну средину. Одговорено је да члан 9. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.135/04 и 36/09) регулише фазу поступка процене утицаја који претходи изради Студије о процени утицаја на животну средину, односно фазу одлучивања о потреби процене утицаја на животну средину. Наведена фаза је, у складу са Законом, завршена и исходовано је Решење Министарства заштите животне средине о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја бр.353-02- 03231/2021-03 од 31.01.2022. године. Усаглашавање реализације система међусобно зависних пројектата у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“ је дефинисано динамиком реализације сваког појединачног пројекта. С обзиром на децентрализовану структуру постројења за пречишћавање отпадних вода, дата је могућност фазног пуштања у рад сваког појединачног постројења. Постројење за пречишћавање отпадних вода из постројења за одсумпоравање димних гасова (С3) у рад ће бити пуштено након изградње Постројења за ОДГ. Пројектована динамика пуштања у пробни и редовни рад постројења за пречишћавање отпадних вода планиран је током 2023 и почетком 2024. године. Кумулативни утицаји, односно кумулативни ефекти планираних постројења (постројење за ОДГ и постројење за пречишћавање отпадних вода) нису предмет разматрања са аспекта негативних утицаја на животну средину. Реализација планираних постројења представљају пројекте са који ће допринети значајном унапређењу стања чинилаца животне средине и општем унапређењу стања животне средине, директно и индиректно дучорочно, у комплексу ТЕ „Никола Тесла Б“, непосредном окружењу и шире просторно посматрано. Посебна напомена: За Постројење за одсумпоравање димних гасова је урађена Студија о процени утицаја на животну средину за Пројекат изградња постројења за одсумпоравање димних гасова Блокова Б1 и Б2, на локацији ТЕ „Никола Тесла Б“ и на исту исходована сагласност Министарства заштите животне средине.

Увидом у достављену дорађену Студију (ревизија 1) и увидом у одговоре на примедбе може се закључити да обрађивач Студије није у потпуности одговорио на све примедбе и сугестије које су дате на прву верзију студије. На другом састанку Техничке комисије, који је одржан 06.09.2022. године, предложено је да је Студију потребно дорадити јер постоје одређена питања и коментари (из дописа од 13.06.2022. госине) на које нису дати јасни одговори. Дописом овог органа од 07.09.2022. године, носиоцу пројекта су достављене примедбе/коментари и наложена је измена и допуна предметне Студије. На примедбе/коментаре су одговорили следеће:

1. На примедбу да у изменењеној и допуњеној студији нису нумерисане странице што отежава праћење текста у одговорима на примедбе које је доставио обрађивач студије. Одговорено је да је у складу са примедбом извршена корекција техничке грешке.
2. На примедбу да примедбом број 1 није тражено да се коригује поглавље 4.15 него да се брише текст у садржају студије испод наведеног поглавља 4.15. Потребно је брисати текст који је маркиран жутом бојом у садржају Студије. Одговорено је да је у складу са примедбом извршено ажурирање садржаја Студије.
3. На примедбу да је обрађивач Студије поступио по примедби број 4 само у одговору на примедбе. Потребно је ову информацију о статусу Носиоца пројекта са аспекта обавезе прибављања Интегрисане дозволе навести и у студији, нпр. у Уводним напоменама, јер није битно да ову информацију има надлежни орган и Техничка комисија, него да овом информацијом располаже и заинтересована јавност. Одговорено је да је у складу са примедбом, поглавље А: Уводне напомене Студије допуњено, страна бр. 3.
4. На примедбу да обрађивач није дао одговор на примедбу бр.5 јер допуна на коју се позива у поглављу 3.3 не даје податке које су тачно БАТ технике примењене на предметним постројењима, односно наведени конкретни називи и бројеви БАТ техника, нити којим БРЕФ документима БАТ технике дефинисане. Скреће се пажња обрађивачу студије да је третман отпадних вода из термоенергетских постројења урађен једним делом у Бреф документу за велика постројења за сагоревање (Best Available Techniques (BAT) Reference dokument for Large Combustion Plants, 2017 - Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated PollutionPrevention and control)) и једним делом Бреф документом за заједничке системе третмана и управљања отпадних вода и отпадних гасова у хемијском сектору (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Managment System in the Chemical Sector 2016 - Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated PollutionPrevention and Control)). Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 3.2.2. Студије допуњено, стране бр.61, 62 и 63.
5. На примедбу да је нетачна констатација обрађивача студије да у одговору на примедбу бр.8 Обим и садржај Студије прописан Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. Гласник РС“, бр. 69/05) и другачији обим може да пропише само надлежни министар. Обрађивач може у оквиру неког прописаног подпоглавља додавати дадатна подпоглавља како је то начинио у студији у подпоглављу додајући поднаслове 3.2.1., 3.2.1.1. итд, али поглавље 3.3. мора носити назив из правилника а не да се у њему и даље пише о технолошком поступку који мора бити приказан у подпоглављу 3.2. У складу са изнетим ускладити поглавље 3 у складу са чланом 4 наведеног правилника. Одговорено је да је извршена корекција Поглавља 3 Студије у складу са Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05).

6. На примедбу да у одговору на примедбу број 12 Обрађивач студије наводи следеће: „Муљ из процеса пречишћавања отпадних вода се у складу са утврђеним карактером/категоријом, могу одлагати или на санитарну депонију или предавати овлашћеном оператору који поседује дозволу за управљање отпадом/опасним отпадом, уз документ о кретању отпада/опасног отпада. Такође, у зависности од утврђеног карактера муља (посебно из третмана зауљених вода) даје се могућност Носиоцу Пројекта да исти одлаже на депонију пепела и шљаке.“ Скреће се пажња Обрађивачу студије да овако наведена констатација мора бити у складу са досадашњом израђеном и прихваћеном техничком документацијом од стране надлежних органа, првенствено са Студијом оправданости која је прошла ревизију у надлежном министарству. Уколико Студија оправданости не садржи податке о трошковима које ће Носилац пројекта (Инвеститор) имати у случају да мора предавати муљеве овлашћеним операторима, онда обрађивач студије мора сносити одговорност за нетачне информације. Одговорено је да недостатак регулативе за област управљања муљевима из Постројења за пречишћавање отпадних вода, који се пројектују и граде у Р.Србији, представља ограничење, па се поштују одредбе Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 (др. закон)). Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 (др. закон)) опасан отпад се класификује према пореклу, карактеристикама и саставу које га чине опасним. Ради утврђивања састава и опасних карактеристика отпада генератор отпада је у обавези да изврши испитивање опасног отпада, као и отпада који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад. Како се на постројењима планира третман технолошких отпадних вода (зауљених, зауљених и отпадних вода из постројења за одсмпоравања гасова), муљеви индустријских отпадних вода према пореклу, саставу и карактеристикама могу бити опасан отпад. Студијом оправданости наведено је: „Одлагање муља биће у складу са постојећим прописима.“ Након пуштања постројења у рад, вршиће се испитивање муља и у случају задовољења одговарајућих параметара даје се могућност Носиоцу Пројекта да исти одлаже на санитарну депонију или депонију пепела и шљаке у комплексу. Дакле, у зависности од карактеризације муља, усвојиће се најбоље понуђено решење за одлагање и управљање са муљевима из свих постројења.

7. На примедбу да је нетачна констатација обађивача студије у одговору на примедбу бр.17 Обим и садржај Студије је прописан Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. Гласник РС“, бр. 69/05) и другачији обим може да пропише само министар. У складу са изнетим, поступити према примедби бр.17. Одговорено је да је извршена корекција Поглавља 3 Студије у складу са Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05).

8. На коментар да се не приhvата одговор на примедбу број 28. Скреће се пажња обрађивачу студије да се предметни пројекат реализује у оквиру комплекса ТЕНТ Б који припада севесо комплексу и да се предметни пројекат са аспекта удеса не може посматрати као независно постројење, јер је предметни пројекат у директној функцији комплекса и технолошки су повезани. У складу са изнетим, поступити по примедби број 28. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 7. Студије кориговано и допуњено. На странама бр.136 и 137 је описан севесо комплекс и у којој ће мери реализација постројења за пречишћавање имати утицај на обавезе ТЕ „Никола Тесла Б“ као севесо оператора. Такође, прописана је мера бр.10.

9. На примедбу да је у одговору на примедбу број 31 Обрађивач студије навео да је поглавље 9 кориговано, што није тачно јер поглавље 9 не садржи сва подпоглавља прописан чланом

10 Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. Гласник РС“, бр. 69/05). Такође нетачна је констатација обрађивача студије да Обрађивач има могућност одабира форме и начина дефинисања подпоглавља у оквиру главних поглавља дефинисаним наведеним Правилником, јер другачији обим може да пропише само надлежни министар. У складу са тим потребно је поглавље 9 кориговати тако да садржи три основна поглавља. Одговорено је да је у складу са примедбом, Поглавље 9. Студије усклађено са Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. Гласник РС“, бр. 69/05).

10. На примедбу да је у ревидираној студији Обрађивач у поглављу 9.1. навео податке о стању чинилаца што није потребно да се налази у поглављу 9 које се односи на програм праћења утицаја на животну средину, што се углавном заснива на мерењу квалитета ваздуха, површинских и подземних вода, земљишта и буке. С обзиром да је предмет овог пројекта изградња нових постројња на локацији која се већ дуже време користи за активности термоенергетског постројења на угљу, онда је потребно предвидети мониторинг земљишта и подземних вода на локацијама будућих постројења како би се знато њихово стање пре почетка рада ових постројења (видети члан 30. Закона о заштити земљишта). Одговорено је да је извршена корекција Поглавља 9.1. Студије. С обзиром да Носилац Пројекта ТЕ „Никола Тесла Б“ редовно врши праћење утицаја на животну средину (мониторинг животне средине) према годишњим плановима и редовно доставља Извештаје добијене лабораторијским истраживањима Агенцији за заштиту животне средине. Ови резултати и подаци могу бити релевантни за приказ стања животне средине пре функционисања Пројекта и додатно утврђивање „нултог“ стања на микролокацијама планираних постројења за пречишћавање отпадних вода није потребно. „Нулто“ стање животне средине на локацијама постројења за пречишћавање отпадних вода представљају резултати актуелних мерења, што је детаљно приказано у Поглављу 5. Студије.

11. На примедбу да на примедбу бр.33 није дат адекватан одговор зашто квалитет пречишћених отпадних вода (зауљене, заугљене, отпадне воде из ОДГ и санитарне отпадне воде) мора да задовољи услове прописане законском регулативом за испуштање отпадних вода у површинске водотокове, ако се ове воде користе за припрему угушћене сусpenзије пепела и шљаке. Скреће се пажња обрађивачу студије да су Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достицање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) прописани параметри и граничне вредности за емисије отпадних вода из термоенергетских постројења која користе угљу као енергетско гориво, пре мешања са осталим отпадним водама, за отпадне воде које се испуштају у површинске воде (у овом случају у реку Саву) а не за воде које се користе у Багер станици Блокова Б1 и Б2 за припрему угушћене сусpenзије пепела и шљаке. Уколико се ова три типа вода стварно користе само за транспорт пепела и шљаке онда се поставља питање да ли је тај мониторинг стварно потребан ниво пречишћавања до квалитета да се могу испустити у површинске воде, ако се користе за припрему угушћене сусpenзије пепела и шљаке. Одговорено је да је извршена корекција и допуна Студије, на страни бр.155. у складу са доле наведеним образложењем. Надлежни орган за издавање Интегрисане дозволе прописује и граничне вредности емисија загађујућих материја у воде, које могу бити истоветне оним вредностима које су дефинисане Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у воде и роковима за њихово достицање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12, 1/16). Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достицање (Службени гласник РС, број 67/11, 48/12 и 1/16) има најширу практичну примену

у процесима одлучивања и праћења квалитета отпадних вода. Такође, ову Уредбу препознају и Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04-29, 36/09- 144, 36/09-115 - др. закон, 72/2009-164 - др. закон, 43/11-88 - УС, 14/16-3, 76/18-3, 95/18) и Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04-23, 25/15-6 и 109/21). С обзиром на делатност која се обавља у енергетском комплексу, сврха коришћења најбољих доступних техника BAT (BAT захтеви утврђени Референтним документом Reference Document for Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management System in the Chemical Sector 2016 - Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated PollutionPrevention and Control и BAT захтеви утврђени Референтним документом Reference dokument for Large Combustion Plants, 2017 - Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated PollutionPrevention and control)) је да се отпадне воде пречисте до нивоа који је прописан Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, број 67/11, 48/12 и 1/16), без обзира на чињеницу што ће се пречишћене отпадне воде одводити и користити за квашићење депоније пепела и шљаке. У Поглављу 9.0. Студије дати су параметри и граничне вредности у зависности од типа и карактера отпадних вода, и то:

- у Подпоглављу 9.2.1.3. Студије дефинисано је праћење квалитета пречишћених технолошких отпадних вода (зауљене, заугљене, отпадне воде из постројења за одсумпоравање гасова) у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) Прилог 2. граничне вредности емисије за отпадне воде и технолошке отпадне воде, 1. Граничне вредности емисије отпадних вода из термоенергетских постројења, Табела 1.3. граничне вредности емисије за отпадне воде термоенергетских постројења која користе угља као енергетско гориво, пре мешања са осталим отпадним водама.

- у Подпоглављима 9.2.1.1. и 9.2.1.2 Студије дефинисано је праћење квалитета пречишћених санитарних отпадних вода (из ПУТОКСА I и ПУТОКСА II) и потенцијално зауљених атмосферских отпадних вода (из сепаратора таложника уља и масти) у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16). Дати су параметри и граничне вредности на месту испуштања у површинске воде, односно реку Саву, у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16). Пречишћене санитарне отпадне воде (из ПУТОКСА I и ПУТОКСА II) и пречишћене потенцијално зауљене атмосферске отпадне воде се одводе у природан рецицијент, реку Саву. Те из напред наведеног се прати мониторинг површинских вода, односно реке Саве у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл.гласник РС“ бр. 50/12).

Посебна напомена: Обавеза енергетског комплекса ТЕ „Никола Тесла Б“ је идходовање Интегрисане дозволе за свој рад, а један од услова за добијање исте је усаглашавање емисија и увођење најбоље расположивих техника (BAT – Best Available Technique) према BREF документу за велика постројења за сагоревање (Best Available Techniques (BAT) Reference dokument for Large Combustion Plants, 2017 - Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated PollutionPrevention and control)) и једним делом BREF документом за заједничке системе третмана и управљања отпадних вода и отпадних гасова у хемијском сектору (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management System in the Chemical Sector 2016 - Industrial Emissions Directive

2010/75/EU (Integrated Pollution Prevention and Control)), за смањење емисије у воде, с обзиром на чињеницу да у енергетском комплексу до сада нису реализовани системи за пречишћавање отпадних вода и да су се сви токови отпадних вода (које се генеришу из технолошких процеса погонских и помоћних објекта) одводили у природан реципијент (реку Саву) и животну средину.

12. На примедбу да према примедби број 58, Обрађивач студије и Носилац пројекта нису дали одговор на суштинско питање, зашто су предвиђени сложени технолошки поступци за пречишћавање отпадних вода на постројењима C1, C2 и C3, до нивоа граничних вредности које су прописане законском регулативом за испуштање пречишћених отпадних вода у површинске воде, ако се пречишћене отпадне воде са поменутих постројења користе за хидраулички транспорт пепела и шљаке на депонију термогеног отпада. Да ли је стварно потребан ниво третмана који укључује и примарни и секундарни ниво третмана отпадних вода, који су скупи како у изградњи тако и током рада и одржавања, ако се те воде користе за припрему угашене мешавине пепела и шљаке на депонију, односно да ли се оваквим решењем стварно постиже друштвена, финансијска и економска оправданост инвестиције, како то истиче Обрађивач студије у одговорима на примедбе. Одговорено је да је у циљу смањења утицаја рада термоенергетских постројења на животну средину, неопходно да сва велика постројења за сагоревање (топлотне снаге преко 50 MW) у одговарајућим роковима прибаве Интегрисану дозволу за наставак рада, када су у питању постојећа постројења. Обавеза ТЕ „Никола Тесла Б“ је исходовање Интегрисане дозволе за свој рад, а један од услова за добијање исте је усаглашавање емисија и увођење најбоље расположивих техника (BAT – Best Available Technique) за смањење емисије у воде, с обзиром на чињеницу да у енергетском комплексу до сада нису реализовани системи за пречишћавање отпадних вода и да су се сви токови отпадних вода (које се генеришу из технолошких процеса погонских и помоћних објекта) одводили у природан реципијент (реку Саву) и животну средину. Један од важнијих документа који је анализиран током усвајања технологије је BREF документ. BREF документ даје информације о специфичном индустријском комплексу и процесима заступљеним у том сектору, свим постојећим емисијама у воду, ваздух и земљиште као и генерисаном отпаду у зависности од производних капацитета, техникама које се разматрају у одређивању BAT. За планирана Постројења усвојене су најновије доступне технологије у области пречишћавања отпадних вода које су на основу мале потрошње енергије и велике ефикасности. То укључује технологију гравитационог таложења, пречишћавање на пешчаним филтерима и опрему према најновијим стандардима. Постројења за пречишћавање отпадних вода обухватају све параметре који су у вези са траженим могућностима третмана, квалитетом, функционалношћу, сигурносним критеријумима како би се обезбедио дугорочан, правilan, безбедан и поуздан рад заједно са осталом постојећом опремом у енергетском комплексу. Реализација сложеног система постројења би требала да омогући друштвену, финансијску и економску оправданост инвестиције, и то:

- обезбеђивање несметаног рада ТЕ „Никола Тесла Б“ у наредном периоду;
- смањење негативних утицаја рада термоенергетских постројења на животну средину;
- прибављање Интегрисане дозволе у складу са Законом о интегрисаној контроли и спречавању загађења (Сл. гласник РС, бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- смањење плаћања накнаде за загађивање воде;
- рационалније коришћење воде - пречишћене отпадне воде ће се враћати у технолошки процес (односно служиће за квашиће депоније пепела и шљаке) и минимизираће се испуштање пречишћених отпадних вода у реку Саву

По достављању дорађене Студије чланови Техничке комисије су извршили преглед исте па је на трећем састанку, који је одржан 24.11.2022. године констатовано да је носилац пројекта поступио у складу са дописом овог органа за допуну предметне Студије, па је Техничка комисија, на основу тога, дала предлог да се изда сагласност на предметну Студију. Закључено је да предметна Студија о процени утицаја на животну средину, након извршене дораде/допуне, садржи све неопходне податке и документацију на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и бликој околини у току извођења пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта.

На основу наведеног, решено је као у диспозитиву.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Ово Решење је коначно у управном поступку. Против истог није допуштена жалба, али носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду Београд, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Носиоцу пројекта - ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“,
Балканска 13, 11 000 Београд,
- Сектору за надзор и предострожност у животној средини;
- Архиви.

